

УДК 351.74(477)(091)

С. Д. СВОРАК,

доктор історичних наук, кандидат юридичних наук, професор,
начальник факультету з підготовки фахівців для підрозділів міліції громадської безпеки
та кримінальної міліції у справах дітей Харківського національного університету внутрішніх справ

УТВЕРДЖЕННЯ НАРОДОВЛАДНОГО КОНЦЕПТУ У ДЕРЖАВНО-ПРАВОВИХ ПОГЛЯДАХ ТА ПОЛІТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КОСТЯ ЛЕВИЦЬКОГО

Проаналізовано трансформацію народовладного концепту у державно-правових поглядах та політико-правовій діяльності президента ЗУНР доктора права Костя Левицького, розкрито етапи становлення його державницького світогляду, віхи політичної діяльності, формування національно-правової свідомості у період становлення та модернізації українського національно-визвольного руху, утвердження національної ідеї серед широких верст населення Західної України.

Ключові слова: демократія, національно-демократична революція, державний апарат ЗУНР, публічна адміністрація, К. Левицький.

Незважаючи на довготривалий період бездержавності, українська державно-правова думка дала яскраві сторінки неординарних підходів, опертих на багатовікову історію і глибинні європейські культурні традиції. У всі періоди розвитку і трансформації політико-правової думки в Україні для неї були характерні ідея власної держави, теоретичний пошук шляхів її відновлення і розбудови, позаяк уся історія людства не винайшла більш сприятливого суспільного середовища для реалізації прав і потреб людини, ніж національна спільнота, організована у незалежній державі новітнього часу. Особливі історичні й політичні умови початку ХХ ст. – світова війна, класові конфлікти і революції, виникнення і поширення визвольних рухів – активізували розвиток української політико-правової думки. Однак, крайня реакція Російської імперії та певний конституційний лібералізм вмираючої Австро-Угорської монархії ще на початку ХХ ст. зумовили концентрацію прогресивних українських учених у Західній Україні, і в першу чергу у Львові як центрі Галицького П'ємонту.

Сучасні історики української політико-правової думки І. Лисяк-Рудницький, О. Скакун, Б. Кухта, О. Юристовський, В. Потульницький, Ю. Шемшученко виділяють два концептуальні напрями, які набули поширення в Західній Україні в окреслений період – консервативний і національно-державний.

Метою статті є з'ясування народовладного концепту держави у національно-державницькому напрямі західноукраїнської політико-правової думки і, зокрема, формування народовладних поглядів та шляхи їх практичної

реалізації К. Левицьким на етапі творення Західноукраїнської Народної Республіки.

Національно-державницький напрям у західноукраїнській політичній думці був більш своєрідним, розмаїтим, між іншим, об'єднував значну кількість вчених-правників того часу. Поміркованими і толерантними були концепції національної держави С. Дністрянського (1870–1936) і В. Старосольського (1878–1942). Ідея суверенітету нації, її пріоритету відносно держави характерні для світогляду обох професорів. На фоні їх зважених роздумів в окрему групу виділялися погляди на державу, націю і людину представників радикального крила національно-державницького напрямку: Д. Донцова (1883–1973), Ю. Липи (1900–1944), М. Сціборського (1897–1941), Ю. Вассяна (1894–1953).

Нарівні із М. Міхновським С. Дністрянський вважається фундатором національно-державницького напрямку в українській політичній думці. Методологічні основи його концепції викладено у ґрунтовній праці «Загальна наука права і політики». Аналізуючи державницьке становлення європейських націй, учений підкреслював вирішальну роль національної ідеї у їх визволенні та формуванні. Він аргументовано доводив, що кожна нація повинна посідати свою етнічну територію і на ній творити власну державу. Це її природне право і вершина усіх «органічних зв'язків», адже держава відіграє особливу роль у врівноваженні суспільства і полагодуванні станів відмінностей [1].

Аналізуючи в цілому політико-правову думку Західної України, не можна випускати з

уваги наступної її особливості: вона формувалася на історичному досвіді поразки перших визвольних змагань, Першої світової війни, розвалу імперій, в умовах політичних репресій та економічного визиску панської Польщі. Духові пораженства і політиці колоніального терору початку XX ст. рішуче протиставив бойовничий націоналізм визначного публіциста і теоретика Дмитра Донцова (від 1908 р. з невеликою перервою до 1939 р. жив у Львові). Розвиваючи ідейні заповіді Т. Шевченка, він з майстерністю публіциста і пристрастю ідеолога доклав титанічних зусиль для духовного та інтелектуального переродження українського народу з раба-малороса чи «хлопа»-галичанина на повновладного господаря своєї землі.

Становлення та розвиток української народовладної ідеї у державно-правовій думці Галичини бере свій початок від покоління так званої «адвокатської доби» – другого періоду національно-культурного відродження в Галичині, що тривав з 80-х рр. XIX ст. до першої чверті XX ст. До яскравих постатей цієї доби належить і Кость Антонович Левицький (1859–1941) – визначний політик, правник, громадський діяч, адвокат, вчений.

Дослідження державно-правових поглядів К. Левицького відзначається на сьогодні науковою і суспільно-політичною актуальністю, адже ряд суспільно-політичних та державно-правових процесів, що проходять сьогодні в Україні, вже відбувалися в тій чи іншій мірі наприкінці XIX – у першій третині XX ст. на теренах Східної Галичини. У всіх починах політичного, економічного чи культурно-освітнього життя краю активну, а часто й провідну участь брав К. Левицький.

Він був представником нового покоління української світської інтелігенції Галичини, яке на зламі XIX–XX ст. взяло на себе керівництво українським національно-визвольним рухом і державним будівництвом.

Радянська історична наука розглядала К. Левицького через призму діяльності ЗУНР, виникнення якої 1 листопада 1918 р. вважалося «плодом політичних комбінацій української контрреволюційної буржуазії», одним із керівників якої був «буржуазний націоналіст» К. Левицький [2, с. 4].

Значно ширше висвітлені погляди та державницька діяльність К. Левицького у працях представників української діаспори та в сучасній вітчизняній історичній літературі, яка представлена роботами з історії українського національно-визвольного руху в Галичині кін-

ця XIX – початку XX ст., українських політичних партій, культурних та економічних товариств, автори яких у контексті своїх тем згадували про К. Левицького як одного з провідних українських діячів у цих сферах. Серед них можна назвати праці М. Грушевського, Н. Полонської-Василенко, І. Крип'якевича, Д. Дорошенка, Й. Шимоновича, М. Стахіва, І. Макуха, М. Шлемкевича, О. Карпенка, М. Литвина, Л. Зашкільняка, О. Сухого, О. Красівського, М. Кугутяка, Я. Грицака, І. Черновола, І. Василик та ін.

Формування політико-правового і державно-національного світогляду вченого відбувалося у навчальних закладах Галичини, де після закінчення Станіславської гімназії К. Левицький вступає до Львівського університету на юридичний факультет. Тут на той час діяли два студентські товариства – «Дружній лихвар» (з 1882 р. – «Академічне братство», з 1896 р. – «Академічна громада»), що перебував під впливом народоців, і «Академічний кружок», вплив на який мали москвофіли. Через це між ними «був антагонізм і велася боротьба, часами дуже бурхлива, доходячи навіть до нападів та фізичних аргументів» [3]. Частина членів «Лихваря» захоплювалась ідеями «громадівського соціалізму» М. Драгоманова, який у 1876 р. побував у Львові і став навіть членом цього товариства.

Після закінчення у 1882 р. університету К. Левицький влаштовується на роботу до юридичного відділу Галицького намісництва, де здобуває перший управлінський досвід. Водночас продовжує підтримувати тісні контакти з «Академічним братством», члени якого запросили його, як почесного гостя, на друге студентське віче, яке відбулося 7 серпня 1884 р. у Коломиї. Виступаючи перед студентською молоддю, К. Левицький, зокрема, наголосив, що майбутнє України «лежить в руках тої молоді громади, з грудей котрої виливаються чисті чувства любови і посвячення до всього, що своє та рідне» [4, с. 226].

Як член Головного відділу (регіонального відділення) «Просвіти» К. Левицький багато зробив не тільки для розвитку економічного життя краю, а й у питанні національної самосвідомості українсько-руського громадянства краю. На особливу увагу заслуговує його невелика, але дуже актуальна й у наші дні праця «Про право рускої мови», у передмові до якої К. Левицький писав: «Як у кожному ділі, так і щодо мови нам треба бути свідомими свого народу, права та й виконувати то право, бо не

варт свободи і людського права той народ, що з них не користає...» [5, с. 9].

У вересні 1899 р. соціал-демократи проголосили про створення у Львові соціал-демократичної партії (СДП) як складової частини австрійської соціал-демократії. А 26 грудня 1899 р. на основі «Народної Ради» була створена у Львові Національно-демократична партія (НДП). Членами-співзасновниками партії виступили М. Грушевський, І. Франко, Ю. Романчук, К. Левицький, В. Будзиновський. До партії ввійшла більшість членів «Народної Ради», представники правого крила Української революційної партії, а також відомі громадські, наукові, освітні, церковні та господарські діячі [4, с. 327].

5 січня 1900 р. керівний орган партії – Тісніший народний комітет (М. Грушевський, К. Левицький, В. Охрімівич, Д. Савчак, І. Франко) звернувся з відозвою до народу, в якій було викладено програму-максимум – незалежна Україна («де б усі частини нашої нації з'єдналися в одну новочасну культурну державу») і програму-мінімум – національно-територіальна автономія Східної Галичини («зі своєю окремою адміністрацією і своїм національним сеймом») [6, с. 648].

Від грудня 1902 р. і до січня 1917 р. головою Народного комітету і партії був К. Левицький. Очолована ним партія, за його словами, притримувалась тактики «політичної масової самооборони і рішучої опозиції проти піддержуючого її центрального правительства» [4, с. 327]. У практичній політиці Народний комітет «домагався, щоб Український посольський Клуб (парламентська фракція у Відні. – С. С.) підносив у парламенті основні постулати українського народу: поділ Галичини, поділ Шкільної Ради красвої, поділ намісництва, рівноправність української мови в урядах і школах, українського університету у Львові, загального голосування і т. д.» [6, с. 648–649].

Під тиском широких громадських кіл, очолюваних політичними партіями, в тому числі й НДП, австрійський уряд змушений був запровадити із січня 1907 р. новий виборчий закон. У травні того ж року відбулися перші вибори до австрійського парламенту на основі загального виборчого права. Українці здобули 27 мандатів у Галичині і 5 – на Буковині. Зокрема у Галичині націонал-демократи вибороли 17 мандатів, москвофіли – 5, радикали – 3, а соціал-демократи – лише 2 мандати. Під час виборів до Галицького сейму, які відбулися 1908 р., серед 12 депутатів-українців було

8 націонал-демократів. Депутатом парламенту та сейму під час цієї та наступних каденцій було обрано і К. Левицького.

Про авторитет і популярність НДП серед українського населення Галичини свідчить і той факт, що під час виборів до парламенту в 1911 р. із 26 депутатів-українців 18 представляли націонал-демократів (радикалів – лише 3), а серед 31 посла сейму в 1913 р. націонал-демократів було 26 (радикалів – 6) [7, с. 10].

Особливо знадобився К. Левицькому досвід юриста під час депутатської діяльності в австрійському парламенті та Галицькому сеймі. Жоден законопроект не пройшов без його прискіпливого аналізу, а у своїх виступах із трибун парламенту й сейму він відстоював право українського населення Східної Галичини на збільшення кількості українських початкових і середніх шкіл, відкриття українського університету, запровадження нового виборчого закону, збільшення бюджетного фінансування соціальних програм у воєводствах і повітах Східної Галичини.

У період кризи й розпаду Австро-Угорської імперії перед українськими політиками й депутатами, за словами К. Левицького, постало питання якнайскоріше підготуватися до «перебудови монархії законним шляхом». Першочерговим було питання «уконститувати Українську Народну Раду як одинокі легальне представництво нашого народу, а також проголосити Українську державу на територіях Східної Галичини, Буковини і Угорської України» [8, с. 112].

З цією метою 18 жовтня 1918 р. у приміщенні Народного дому у Львові відбулася нарада «намічених членів української Константуанти, щоби підготувати вирішення для всенародного збору українських нотаблів, який мав відбутися дня 19 жовтня у великій салі Народного дому». Члени наради прийняли «Статут Української Національної Ради», за яким УНРада визнавалася головним законодавчим і виконавчим органом, що мав право представляти інтереси «українського народу австро-угорської монархії» і від його імені «рішити про державну долю всіх областей, заселених тим народом» [8, с. 113].

Оцінюючи значення національно-демократичної революції, К. Левицький, зокрема, відзначав, що «день 1 листопада 1918 р. не прийшов нам з ласки сильних побідників, а прийшов з вашої постанови і організації. Ми самі піднялися силою нашого національного духа та права на життя української нації. Цей

день побіди українства ми підготовлювали десятками років, усвідомлюючи і піднімаючи наш нарід, та маємо право сказати: ми не лукавили з ніким, а просто йшли!» [8, с. 149].

Таким чином, національно-демократична революція 1 листопада 1918 р. не була «збігом політичних обставин» чи наслідком «змови», а результатом довготривалої клопіткої роботи, в підготовці й проведенні якої важливу роль відіграв Народний комітет УНДП та львівська група УНРади, очолювані К. Левицьким.

9 листопада о 18 год. відбулося важливе засідання УНРади, на якому К. Левицький запропонував список кандидатур до Тимчасового Державного секретаріату (міністерств). До його складу ввійшли: Кость Левицький (голова і секретар фінансових справ), Льонгин Цегельський (секретар внутрішніх справ), Василь Панейко (секретар закордонних справ), Ярослав Литвинович (секретар торгівлі і промислів), Олександр Барвінський (секретар віросповідань і освіти), Іван Куровець (секретар суспільного здоров'я), Дмитро Вітовський (секретар військових справ), Антон Чернецький (секретар праці і суспільної опіки), Іван Макух (секретар шляхів і транспорту), Олександр Пісецький (секретар пошт і телеграфів). А також було прийнято «офіціальну назву для нашої держави «Західно-Українська Держава», а за державний герб: золотого льва на синім полі» [9, с. 256].

Наступного дня УНРада ухвалила «Тимчасовий Основний державний закон про Західно-Українську Народну Республіку», в якому, зокрема, говорилося, що влада в ЗУНР має належати всьому її народові, який вибере своїх представників на основі загального, рівного, таємного, безпосереднього і пропорційного голосування. Для ухвалення основних законів Рада оголошувала про скликання в найближчий час Установчих зборів [10].

4 січня було прийнято кілька важливих законів, в тому числі «Закон, доповняючий статут Української Національної Ради», згідно з яким утворювалась постійно діюча Президія УНРади у складі голови (президента) і чотирьох його заступників (Є. Петрушевич – голова, Л. Бачинський, О. Попович, С. Вітик, А. Шмигельський). Голова скликав сесію УНРади і керував її роботою, а у міжсесійний період діяв «Виділ Української Національної Ради», який обирався Національною Радою і складався з президента (голови Ради) та 9 членів (Є. Петрушевич – голова, Л. Бачинський, О. Попович, С. Вітик, А. Шмигельський,

Г. Дівурак, А. Горбачовський, М. Новаковський, о. С. Юрик, Т. Окуневський). Виділ виконував функції колегіального глави держави. До його компетенції входило: призначення голови та членів уряду; прийняття їх відставки і відкликання з посад, оголошення амністій на пропозицію Державного секретаря судівництва, затвердження (підписування) і публікація законів, прийнятих УНРадою [11, с. 178]. Таке колективне керівництво, на думку опонентів, свідчило, що «Західна Україна не мала ні одного в центрі громадянина, який годився б на те, щоб яко найавторитетніша одиниця стояти в центрі західноукраїнських державних змагань. Свідчило це про цілу систему організації верховного проводу держави: місце одиначної відповідальності за політику й події й цілу будучу судьбу народу займила колективна безвідповідальність, бо принцип публічної відповідальності громадян був серед цієї суспільності взагалі ослабий» [12, с. 194].

Протягом 28–29 березня 1919 р. у Станіславі відбувся з'їзд УНДП. У своїй доповіді, як голова партії, К. Левицький, зокрема, наголосив, що партія буде робити все для будівництва «народної республіки на основах демократизму, поступу та соціальної і політичної справедливості для всього народу» [13].

Характеризуючи структуру державного апарату ЗУНР, побудовану на принципах народовладдя за дев'ять місяців її існування, К. Левицький у листі до С. Смаль-Стоцького від 9 березня 1921 р. писав:

«1. Адміністрація локальна по громадах опиралася на громадській Раді, вибраній загальним голосуванням, яка вибирала з-поміж себе громадського комісара. Комісар сей мусів бути затверджений державним комісаром повіту. В руках громадського комісара спочивала виконуюча влада рішень громадської ради і заряджень державної влади.

2. Управа повіту спочивала в руках Повітової Національної Ради та іменованого Державним Секретаріатом для внутрішніх справ: державного повітового комісара, який був органом виконуючим в повіті для всіх областей публічної адміністрації» [2, с. 68].

За дорученням уряду К. Левицький з повною самовіддачею працював над проектом нової Конституції під назвою «Основи державного устрою Галицької Республіки». Уже 28 квітня 1921 р. він надіслав примірник англійською мовою послу в Лондоні С. Вітвицькому для англійського прем'єр-міністра Ллойда Джорджа, а 30 квітня – фран-

цузькою мовою до Парижа для Ради послів Антанти [11, с. 508]. Оскільки проект Конституції мав, як на той час, прогресивний характер, то зупинимося на окремих його розділах.

У першому артикулі (параграфі) першого розділу Конституції «Державна суверенність» говорилося, що «Галицька Республіка є незалежною і суверенною державою. Права суверенності у цій державі належать до загалу її горожан». Отже, Галицька Республіка проголошувалася самостійною, суверенною державою, а її сувереном – народ.

Третій розділ – «Державні народності» – визнавав у Галицькій Республіці три головні народності: українську, польську і єврейську, яким надавалися рівні права у сфері публічного життя. Право інших національних меншин теж гарантувалися Конституцією.

П'ятий розділ – «Загальні права горожан» – забезпечував демократичні права для всіх громадян, які мали право громадянства на цій території станом на день 1 листопада 1918 р. чи були народжені тут після цієї дати. Розділ мав 12 параграфів, які визначали ці права.

Сьомий розділ – «Президент держави» – окреслював права і обов'язки президента Галицької Республіки, який обирався всім народом на 6 років, виконував «волю всього народу держави, виявлену в законах через Державну Міністерію (Кабінет Міністрів) і державних міністрів, яких призначає Президент республіки» [11, с. 509–510].

«Кожний народ, – писав у передмові К. Левицький, – має таких провідників, яких з себе видав і вибрав до проводу. А молодше покоління – нехай учиться, осягає знання та користується досвідом старших, працюючи над тим, щоби виховалися кращі провідники нації, але не годиться, щоб забувало про історію визвольних змагань народу, легковажило своїх діячів, що працювали в незвичайно важких умовах і забули те, що ваше покоління є українське, що народні маси національно освідомлені та що ми стали нацією» [8, с. 6–7].

Державницькі погляди та концепції К. Левицького відіграли важливу роль у державотворенні ЗУНР. Саме під його керівництвом львівська група УНРади успішно здійснила захоплення влади в Східній Галичині і

проголосила ЗУНР. Як голова уряду, він підготував і особисто відредагував низку важливих законів, що заклали основи для подальшої розбудови молодій держави, формування армії, правоохоронних органів та інших сфер життя. За його прем'єрства було схвалено попередній договір про злуку ЗУНР і УНР, яка офіційно відбулася 22 січня 1919 р.

Кость Левицький – це ціла епоха у національному відродженні української нації. Заставши народ «русинами», він залишив його «українцями» з високою національною свідомістю і досвідом політичної боротьби. Це був політичний діяч, вихований у вузьких рамках специфічної народницької галицької «руськості», та завдяки великій працездатності він постійно розширював свій світогляд і ніколи не шукав дешевої слави, а завжди був там, де найважче, де вирішувалася доля рідного народу. Поміркований народовець ліберальної закваски, К. Левицький вмів відчувати дух часу та оцінювати важливість моменту. Він не лякався ні селянських страйків, ні соціального невдоволення мас, ні революційності молоді, бо завжди знаходив із ними шляхи до компромісу і вмів спрямовувати цю бунтівну енергію народу для досягнення загальної мети.

Незважаючи на те, що існування Західноукраїнської Народної Республіки як держави було короткотривалим, все ж за два місяці перебування на чолі уряду К. Левицький зумів не тільки зберегти завоювання Листопадової революції, але й підготувати ґрунт для утвердження народовладдя та подальшого розвитку молодій держави. Він завжди залишався реалістом, проникливим стратегом, ніколи не схиляв голови перед дійсністю, передбачливо зважував у деталях ситуацію та власні сили й лише тоді починав діяти. Крім того, К. Левицькому завжди вдавалося вмів поєднувати принципи демократії з диктаторством без шкоди для свого авторитету та авторитету партії, а також повного збереження прав і свобод особистості як для членів партії, так і для тих, чиї інтереси відстоювала партія. Саме тому Національно-демократична партія майже впродовж дев'ятнадцяти років була найвпливовішою політичною силою в Галичині й користувалася авторитетом серед галичан.

Список використаних джерел

1. Дністрянський С. Загальна наука права і політики : в 2 т. / С. Дністрянський. – Прага : Укр. ун-т, 1923. – Т. 1. – 286 с. ; Т. 2. – 342 с.
2. Андрухів І. Кость Левицький: політик, громадський діяч, правник (1859–1941): монографія / І. Андрухів, С. Сворах, В. Ковалик. – Надвірна : Надвінян. друк. 2009. – 104 с.

3. Назарук О. Перші академічні товариства, оперті на статутах / О. Назарук, О. Охрімівич // Січ 1868–1908 : альманах в пам'ять 40-х роковин основання товариства «Січ» у Відні / зібрані і видали Зенон Кузеля і Микола Чайківський. – Л. : Друк. Т-ва ім. Шевченка, 1908. – С. 396.
4. Левицький К. Історія політичної думки галицьких українців 1848–1914. На підставі споминів. [Перша частина] / Кость Левицький. – Л., 1926. – 737 с.
5. Левицький К. Про права руської мови / К. Левицький. – Л. : [б. в.] 1896. – 32 с.
6. Загальна українська енциклопедія. Книга знання : в 3 т. – Львів ; Станіславів ; Коломия, 1935. – Т. 3. – 971 с.
7. Баран С. Шляхами нашого відродження / С. Баран // Життя і Право. – 1934. – Червень. – С. 3–12.
8. Левицький К. Великий зрив (до історії Української Державності від березня до листопада 1918 р. на підставі споминів та документів) / Кость Левицький. – Л. : [б. в.], 1931. – 152 с.
9. Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923. Документи і матеріали : у 5 т. / кер. роботи і відп. ред. проф. Олександр Карпенко. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2001. – Т. 1. – 584 с.
10. Станіславівський голос. – 1918. – 19 листоп.
11. Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923 : Історія / кер. автор. кол. й відп. ред. проф. Олександр Карпенко. – Івано-Франківськ : Сіверсія, 2001. – 628 с.
12. Кучабський В. Вага і завдання Західно-Української Держави серед сил Східної Європи на переломі 1918/1919-го р. / В. Кучабський // Дзвони. – 1932. – Березень. – С. 193–204.
13. Република. – 1919. – 30 берез.

Надійшла до редколегії 15.07.2013

СВОРАК С. Д. УТВЕРЖДЕНИЕ НАРОДОВЛАСТНОГО КОНЦЕПТА В ГОСУДАРСТВЕННО-ПРАВОВЫХ ВЗГЛЯДАХ И ПОЛИТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КОСТЯ ЛЕВИЦКОГО

Проанализирована трансформация народовластного концепта в государственно-правовых взглядах и политико-правовой деятельности президента ЗУНР доктора права Костя Левицкого, раскрыты этапы становления его государственного мировоззрения, вехи политической деятельности, формирование национально-правового сознания в период становления и модернизации украинского национально-освободительного движения, утверждения национальной идеи среди широких слоев населения Западной Украины.

Ключевые слова: демократия, национально-демократическая революция, государственный аппарат ЗУНР, публичная администрация, К. Левицкий.

SVORAK S. D. ESTABLISHMENT OF DEMOCRATIC CONCEPT IN STATE AND LEGAL VIEWS AND POLITICAL ACTIVITY OF K. LEVITSKIY

Transformation of democratic concept in state and legal views and political and legal activity of the President of Western Ukrainian People's Republic, Doctor of Law Kost Levitskiy is analyzed; stages of his state outlook, milestones of political activity, formation of national and legal awareness in the period of establishing and modernization of Ukrainian national and liberation movement, establishment of the national idea among wide sections of Western Ukraine's population are disclosed.

The author stresses that K. Levitskiy, has joined to the fight for the better fate of the people while his high school years, under the influence of Ukrainian patriots and works of T. Shevchenko, and has become an active member of student societies, «Prosvita» that made him a prominent feature in the social and cultural life of Galychyna.

It is outlined in the article that K. Levitskiy, as the head of the Main Ukrainian Rada, at the time of the First World War, made a proposition to create Ukrainian Legion in Galychyna, namely national military unit – Legion of Ukrainian Sich Riflemen. He could convince the government and Austria-Hungary military men in democracy and loyalty of Ukrainians to power.

The author stressed that he especially needed lawyer's experience while parliamentary activities in the Austrian parliament and Galytskiy Seym. None of the laws was not passed without his rigorous analysis and in his parliamentary speeches he defended the right of Ukrainian population of Eastern Galychyna to increase the number of Ukrainian primary and secondary schools, Ukrainian budgetary financing of social programs in the provinces and districts of Eastern Galychyna, etc.

Describing the activity of K. Levitskiy directed on state development in the period of Western Ukrainian People's Republic, the author stresses his participation in the formation of democracy concept, while writing and structuring the draft of the Constitution known as «The Principles of Government System in the Republic of Galychyna», where democracy is the cornerstone for building the future of Ukrainian national state.

Keywords: democracy, national and democratic revolution, state administration of Western Ukrainian People's Republic, public administration, K. Levitskiy.